

Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka

10 grudnia 2020 r.

Dzień Praw Człowieka, ang. Human Rights Day to święto obchodzone corocznie 10 grudnia, ustanowione w 1950 roku przez Zgromadzenie Ogólne ONZ.

W tym roku święto to przypada w zupełnie innej rzeczywistości. Ogłoszona przez Światową Organizację Zdrowia w br. pandemia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wprowadziła znaczące zmiany w codziennym funkcjonowaniu człowieka, w jego życiu rodzinnym, społecznym, ale także i zawodowym. Sytuacja ta spowodowała dotkliwość więzi społecznych, gospodarczych i politycznych. W tak trudnym dla wszystkich czasie, nieprzewidywalnym, budzącym niepokój, wszyscy poszukują ochrony swych praw. Dlatego dziś prawa człowieka nabierają szczególnego znaczenia w życiu każdego z nas.

Warto przypomnieć, że w tym roku przypada 72. rocznica podpisania Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Jest ona pierwszym i najważniejszym tego rodzaju dokumentem dotyczącym praw człowieka. Składa się z Preambuły i 30 artykułów. Zgodnie z art. 2 stanowi fundamentalny kanon praw przysługujących wszystkim ludziom bez względu na różnice „rasy, koloru skóry, płci, języka, religii, poglądów politycznych lub innych przekonań, narodowości, pochodzenia społecznego, majątku, urodzenia lub jakiegokolwiek inne różnice”. Ponadto zawiera szeroki zakres podstawowych praw człowieka i wolności, do których wszystkie kobiety i wszyscy mężczyźni na całym świecie są uprawnieni. W preambule Deklaracji wskazano, że „uznanie przyrodzonej godności oraz równych i niezbywalnych praw wszystkich członków wspólnoty ludzkiej jest podstawą wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie”.

Mając na uwadze przesłanie i znaczenie Deklaracji przyjętej przez ONZ 10 grudnia 1948 roku należy podkreślić, że jest ona ponadczasowa i stanowi kamień węgielny pod wciąż rozwijający się system ochrony praw człowieka. Choć jest wyrazem woli politycznej, a nie prawnie wiążącym dokumentem o randze traktatu czy konwencji, to uważa się ją za pierwsze znaczące dokonanie Organizacji Narodów Zjednoczonych w dziedzinie ochrony praw człowieka. Znaczenie Deklaracji spowodowało, że została wpisana do Księgi Guinnessa jako najczęściej tłumaczony dokument na świecie.

Czym są zatem prawa człowieka stanowiące tak ważny element właściwego funkcjonowania człowieka jako jednostki, społeczeństw i narodów? To zespół praw i wolności o charakterze moralnym, które przysługują każdemu człowiekowi bez względu na jakąkolwiek jego cechę. To zbiór postulatów domagających się poszanowania wartości najcenniejszych dla człowieka, takich jak życie, godność, wolność, swobodny rozwój. Odmowa poszanowania praw człowieka stanowi nie tylko krzywdę dla jednostki,

ale sprzyja niepokojom społecznym i politycznym oraz przemocy i konfliktom zarówno wewnątrz społeczeństw, jak i między narodami. Z tego powodu poszanowanie praw człowieka i godności ludzkiej uważa się za podstawę wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie.

Fundamentem stabilnego i bezpiecznego państwa, którego priorytetem jest poszanowanie podstawowych praw człowieka i jego wolności jest bezwzględna Policja, która na mocy art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej z dnia 2 kwietnia 1997 roku jako organ władzy publicznej zobowiązana jest do działań wyłącznie na podstawie i w granicach przepisów prawa oraz respektowania w swoich działaniach godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka (art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji). Realizacja tych postulatów w działaniach Policji stanowi ważny komponent i wyznacznik funkcjonowania tej formacji w demokratycznym państwie prawa. Funkcjonariusz Policji kierując się obowiązującym prawem zobowiązany jest do jego stosowania nie wykluczając humanitarnego podejścia i traktowania każdego człowieka z szacunkiem.

Od 2004 roku w Polsce działają policyjni Pełnomocnicy ds. ochrony praw człowieka, których głównym zadaniem jest propagowanie praw człowieka i dbanie o przestrzeganie standardów ich ochrony w jednostkach Policji.

Obchodzony każdego roku 10 grudnia Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka w sposób szczególny poświęcony jest orędownikom praw człowieka na całym świecie, którzy dążą do zapewnienia ochrony własnych praw oraz praw innych i wkładają wiele wysiłku w działania zapewniające przestrzeganie ich na co dzień. Natomiast dla nas to dobra okazja aby uświadomić sobie czym są i jakie znaczenie mają prawa człowieka oraz ich respektowanie we współczesnym świecie.